

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

A válság haszna.

Komoly válság fenyegette az elmúlt héten a nemzeti kormányt az általunk is már ismertett Polónyi ügyből kifolyólag.

Azt az álláspontot, a melyet a mi szerény lapunk ép egy héttel ezelőtt elfoglalt, magáévá tette az egész kormány és az összes koalizált pártok. Nevezetesen azt, hogy nem lehet egyrészt precedenst alkotni arra, hogy egy minisztert csupán vádak alapján eltávolítsanak a miniszteri székből, mert ha ezen elvet elfogadnánk, úgy bármely miniszteriumot 24 óra alatt meg lehetne buktatni. Hiába zólaemileskedett Lengyel Zoltán, az utánzott bomba még nem sült el. Lengyel Zoltánt okos embernek ismerjük, becsülete kétségen felül áll, jóakarátát nem vonjuk kétségbe, de a mit művel, az nem politika, az egyenesen szenzáció-hajhászás. Akkora benne a hiuság, hogy nagy esze mellett nem

képes belátni azt, hogy az ő szenvedélyes, korlátokat nem ismerő szereplése csak árt pártjának, csak árt az országnak. Ő alkotni nem tud, csak rombolni. Holott hacsak kissé fékezne magát, úgy hasznára lenne eszénél és tisztességénél fogva a hazának

Másrészt a mint kifejtettük, el lett fogadva azon álláspontunk is, hogy Magyarország bármely miniszterének az ellene felhozott vádak a független bíróság előtt kell tisztáznia s nincs más fórum e téren Magyarországon. Ebbe az igazságügyminiszter is belenyugodott és az akták egyelőre le vannak zárva. Ha tiszta az igazságügyminiszter, úgy lakoljanak a rágalmazók, ha gáncs érheti a minisztert, akkor pedig vonja le a konzekvenciákat és menjen. Várjuk nyugodtan és türelmesen a bírói ítéletet.

Az egész válságból azonban két szemellátható eredmény van. Az egyik az, hogy lármával nem lehet többé minisztereket buktatni. A másik, a mely az

előbbinél jóval fontosabb, ugyszólván kiszámíthatlan horderejű eredmény, ez pedig az, hogy kitűnt, hogy ez idő szerint *Bécsben is belátták, hogy más-sal, mint nemzeti irányú kormányval Magyarországon kormányozni nem lehet.* Bár ellenségeink kárörvendezve nevettek és ittak előre a medve bőrére, az öröm korai volt, a mi győzelmünk ezen a téren teljes. A kormány ezen incidens által nem formailag, de maradandó belső hatással óriási súlyt nyert azoknál, akik remélték, hogy a nemzeti regime mielőbb megszűnik, mert ime láthatják, hogy ha lejár is a marsrúta, a mit magukra vállaltak, újra és ismét csak nemzeti alapon lehet kormányozni és legnagyobb valószínűség szerint kizárólag a függetlenségi program alapján a függetlenségi párttal.

Ezért bár fájjaljuk, hogy formailag a kabinetben egy ideiglenes tartamu szépség-hiba esett, a melyet remélhetőleg igazságosan fognak megoperálni, más-

TÁRCA.

A Szép Zlaticza.

A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.

Írta: Szász József.

Karácsony felé járt az idő. A meteorológusok, mintha csak összebeszéltek volna, kritikus napokat jeleztek s ezuttal nem vallottak szégyent tudományukkal. Kemény hidegre fordult az idő, hogy csontkeményre fagyott az országút göröngye s sziklakeményre a folyó vize. A fákról lepotyogtak a verebek s százával feküdtek élettelenül az országút mentén. A hó csikorgott az emberek lába alatt s dideregtek az égen a hidegben a csillagok.

Dideregtem én is.

Vártán állottam a város egyik legnépesebb utcáján, az adóhivatal előtt. Őriztem az állam pénzét, hogy rossz emberek el ne lopják, a mit a végrehajtók szegény emberektől behajtottak.

Az éj leszállott már, de még messze az éjféli, amikor felváltanak. Örökkévalóság ilyenkor minden negyed óra. Csend, nyugalom mindenfelé, mintha kihalt volna a város. A gázlámpák sápadt fénye rászóródik a fehér hómezőre, melynek pelyheit, szemcséit ezer meg ezer színben világítja, csillogtatja.

Fel- s alájárkáltam az őrhelyen. Abba hagytam meg újból elülről kezdetem az unatkozást. A jó Isten a megmondhatója, hányszor mondtam el magamban az egyszeregyet s hányszor számítottam ki, mennyit lépek egy perc alatt s így megnyit kell lépnem egy óra alatt, amikor felváltanak.

Sehogyse akart telni az idő. Az a rossz tulajdonsága megvan, ha tolnád előre: nem siet, — ha szeretnéd megállítani: elröppen. Elnézegettem a szürke semmiséget: elábrándoztam. Emlékezetem visszakalandozott a multba, mely szépek, kedvesnek tűnt fel.

Miért? magam sem tudom.

Talán azért, mert elmulott, s a multnak bajait, vesződéseit leghamarabb feledi a halandó.

Ábrándjaimat zongora ének hangja zavarta meg. Mélabus akkordjai a dalnak a szemközti földszintes ház egyik ablakán szűrődtek keresztül. Tompán, mint távoli vihar zugása és fájdalmasan, mint kedveseiket siratóknak hallott éneke.

Figyelni kezdtem. Fürkésző tekintetem a kiviláglott ablakra esett. A fehér csipkefüggönyön keresztül beláthattam a szobába. Madonna arcú, szőke leány ült a zongoránál. Egyike a legszébb női arcoknak, melyeket

életemben láttam. Könyezett, s könyei lepergetek alabastrom arcán.

Szomoru magyar dalt játszott és énekelt:

Kisérj ki rózsám siromig
Az örök nyugalomig

Lebilincselve állottam egy helyben s tekintetem rászegeződött az igéző tűneményre. Kíváncsi érdeklődéssel hallgattam a temetési énekek dallamára emlékeztető dalt s azon csudálkoztam, hogyan énekel ez a leány magyar dalt, hiszen Zágráiban magyar szót is alig lehet hallani.

Néhány pillanat múlva elhallgatott a zongora . . . A leányka dala fuldokló zokogásba veszett. Hirtelen kezébe kapott egy arczképet, s csókjainak özönével árasztotta el. Majd ráborult a zongorára, s ott sirt, kevervesen, mint párját vesztett vadgalamb a jegenye száraz ágán.

Mélyen meghatott a leányka szenvedése. Gyötört a kíváncsiság: ki lehet ez a gyermek, s mi nagy bánata lehet szívének, hogy záporként hullanak könyei?

A vártakommandáns káplár szólalt meg mögöttem. Az őrt vezette fel, aki engem felváltott:

— Cudar hideg van önkéntes ur. Siessünk a vártaszobába, ott majd felmelegszik. Szerztünk fát a szomszéd pincéből, tüzelhetünk egész reggelig.

részt belső maradandó hatása lesz a megerősödésemre, az állandó tisztességes nemzeti kormányzásra.

Mi a válságtól egy pillanatig sem féltünk, láttunk már nagyobb viharokat s ha bármely alakban törne is ki újra, nyugalommal és bizalommal viseltetünk ügyünk iránt, mert itt már a személykérdés mellékes; a fő az, hogy Magyarországon, mint Apponyi mondotta, a magyar legyen az úr.

—n.

*A hitel.

Nem Széchenyi István hatalmas munkájáról akarunk beszélni, hanem arról a nemcsak nálunk Baján, de országszerte divó nagyon rossz szokásról, hogy az emberek — *nem szeretnek fizetni* azoknak, akiknek tartoznak. Nem az adófizetés pontos teljesítésére akarjuk rábirni olvasóinkat. Az az erénye megvan minden embernek, hogy adót fizetni nem szeret, de — nagyon csekély kivétellel — megvan az a bűne is, hogy nem fizeti azt az iparost sem, aki neki ruhát, cipőt etc. készített; nem fizeti azt a kereskedőt, aki neki fűszert, cukrot, a gyerekeinek iskolakönyveket, iskolaszereket stb. stb. hitelbe adott. Nem azokat az adósokat értjük, akik megkapva azt a ruhát, vagy azt a cipőt nem szaladnak azonnal és fizetnek. Az iparos is, a kereskedő is készséggel vár, vár péld. annak a hivatalnoknak mondjuk: a jövő hó elsejéig, jól tudva,

hogy az csak ekkor kap pénzt. De igen gyakran *hány első* telik el, míg pénzhez jut. Az a szegény ember, hogy elkészíthesse a megrendelt pár cipőt, gyakran az egész készpénzét beleölte az anyagba, mert szegénysége miatt már rég kikopott a hitelből a bőrkereskedőnél. Hogy elkészítse a cipőt, rááldozza két keze keserves munkáját is, abban a reménységben, hogy majd valamicske majd meg is marad mellette. A cipő elkészült; gyönyörűen sikerült; akárcsak ha remekbe készült volna. A mester számlát ír róla.

— Nesze fiám, vidd el X urnak — mondja az inasnak, s mondd, hogy nagyon szépen kéretem, fizesse is mindjárt ki, mert nagyon kell a pénz.

A gyerek pénz nélkül jön vissza.

— Miért nem fizetett? — kérdi nagyot sóhajtván a gazda

— Azt mondta majd elsején

— No, az elseje nem olyan nagyon messze van már; — vigasztalja magamagát.

Eljön a várva-várt első, de bizony hiába küld ezúttal is pénzért. És nem fizet még hónapok mulva sem, az, a ki elvárja attól az iparostól és kereskedőtől, hogy megsüvegelje, ha vele az utcán találkozik. Szó sincs róla. vannak esetek, amikor az adós csakugyan nem bír fizetni. Közbejöhét betegség, vagy más eféle. Az ilyen kivételekről tisztelettel emlékezünk meg s ha ilyenek nem fizetnek, megrovandónak nem tartjuk. Csak azokról beszélünk, akik fizetni nem akarnak. Hogy miért nem akarnak? Ezt bajos volna kitalálni. Vannak akik uri passziójukat vélik kielégíteni ezzel s még akkor sem mozgatják a fülüket, amikor

a hitelező a bírósághoz kénytelen fordulni. Inkább fizet perköltséget, végrehajtási díjat, semhogy szépszerével fizetne. Hány kereskedő ment már tönkre adósai nemtörődömsége miatt. Csak a laikus ember mondhatja azt, hogy aki nem fizet, be kell perelni és punktum. Az a kereskedő, pláne, ha kezdőről van szó, hamarosan becsukhatja a boltját, ha existenciát ilyen üzleti elvek mellett akar teremteni. Az iparos is, a kereskedő is vár és vár türelemmel, nehogy megsértse uri „kuncsaftját.“

Még hagyján, ha az adós akkor fizet, amikor újból hitelre van szüksége. Az ilyeneken a hitelező eben gubát cserél, de legalább nem veszi a pénzét; de vannak olyanok, akik tiz fűszeresnél, tiz cipésznél tartoznak egyszerre. Az ilyenek fegyházat érdemelnének, mert húsz ember károsodik az ő lelkiismeretlenségük miatt egyszerre és a bagatell-törvényeink gyalázatos volta miatt. Régi kereskedő írja e sorokat s mint szomorú tényről állapíthatja meg, hogy negyven koronán alóli követeléséből — pedig sok százakra menő ilyen követelése van kinn — a bagatell-bíróság által egy huncut fillért eddig behajtani képes nem volt soha.

De ha a törvény nem nyújt védelmet az iparosnak, a kereskedőnek: a *létfenlartás ösztöne parancsolja* annak az iparosnak és kereskedőnek, hogy érdekeinek megvédéséről maga gondoskodjék. Szervezkedni kell az iparosnak is, a kereskedőnek is külön-külön. A védelemre meg van az egyszerű mód. Líz-tára kell venni azokat az adósokat, akik esztendőkön keresztül sem fizetnek, s az ilyenektől a hitelt még azoknak is

Én bizony egész megfedekeztem a hidegről. Másutt jártak gondolataim, nem az időjárásról. Csak mikor a vártaszobába értem, vettem észre, hogy egész tisztességesen összefagytam. A kezem feje megdermedt, meg se tudtam mozdítani, a káplárnak kellett a keztyűt lehuzni róla. Fülemben éles, metsző fájdalom hasogatódzott, mintha száz meg száz apró tűvel szurkáltak volna.

A vártán volt velem együtt egy zágrábi horvát fiú is. Önkéntes társam, katona pajtásom, csendes jó cimborám, aki többnyire velünk magyarokkal tartott. Azért szolgált magyar ezredben, hogy a magyar nyelvet megtanulja, a magyar katonát megismerje.

A vártaszoba vaskályhájában vidáman pattogott a tűz. Oda telepedtünk melléje és beszélgetni kezdtünk. Elmondottam neki, mit láttam, mit hallottam az imént. Elkomorodott és rövid szünet után így válaszolt:

— Elmondom neked e szép leány történetét. Tudom meg fog hatni sorsa téged is. Zlaticzának hívják, s leánya Mikszics Lázárnak, a híres horvát politikusnak. Mikszicsét hiréből bizonyosan ismered. Fanatikus horvát a legtulzóbbak közül való, aki ádáz gyűlölettel viseltetik a magyarok iránt. Miért? Ennek csak ő a megmondhatója. Az azonban bizonyos, hogy a horvát nép minden bajának, nyomoruságának okát a magyarokban látja, s ahol csak tudja, becsmerli, gyalázza őket. Emlékezhetsz a tavaszi nagy magyarellenes tüntetésekre, mikor a király Zágrábban járt, azokat a tüntetéseket is Mikszics Lázár rendezte. Felesége néhány év előtt elhalt, s így egyetlen gyermeke Zlaticza egyedül maradt vele.

A múlt télen ide helyeztek át a huszárrok-

hoz egy főhadnagyot. Csinos, barna, gavallér, uri ember. Régi magyar nemesi család sarja. Nekem testi lelki jó barátom.

Ezzel megismerkedett Zlaticza. Az ismeretség meglehetősen regényes körülmények között jött létre. Elmondom neked azt is, talán nem érdektelen.

Egy téli délután korcsolyázni mentünk a Száva jegére. A katonabanda valami vidám keringőt harsogott. Ott volt a jégen a város valamennyi szép asszonya, szép leánya. Ott volt Zlaticza is. A főhadnagynak mindjárt feltűnt a karcsu termetű, gyönyörű arcú leányka s kíváncsian kérdezősködött felőle.

A sima jégtükrön csipős éjszakai szél sepert végig pirosra festve a korcsolyázók arcait. A magas partról leszakított egy katangkórót, s leszaladt vele a jégtükrökre. Ott megállította, táncoltatni kezdte, hatalmasan megforgatta, majd megint felkapta s rohant vele egyenesen Zlaticza felé.

A leány észre vette a veszedelmet, ki akart térni a kóró elől. Szándéka azonban nem sikerült. A katangkóró egy hirtelen kanyarullalattal korcsolyája alatt termett. Zlaticza elsápadt s megtántorodott. E pillanatban mellette termett a főhadnagy. Erős karjaival megfogta estében a leányt, a ki pirulva mondott köszönetet.

Igy ismerkedtek meg.

Ezután naponként találkoztak a jégen. Barátom szemmel láthatólag boldog volt s én láttam azt is, hogy Zlaticza szíve szintén szerelemre lobbant.

Pár hét mulva közölte velem, hogy megkéri Zlaticza kezét. Én helyeseltem elhatározását, de közöltem vele mindjárt aggodalmamat is.

— Zlaticza atyja fanatikus bolond horvát,

félelek hogy akadályokat gördít a házasság elé.

A főhadnagy kinevetett:

— Hogyan beszélhetsz ilyen naivul, hát nem tudod, hogy Zlaticza és én szeretjük egymást? Mikszics Lázár imádja egyetlen leányát s így kezét nem tagadhatja meg tőlem. De mi kifogása is lehetne ellenem? Családom egyike a legtisztéletreméltóbbaknak. Vagyonom van s az, hogy magyar vagyok, nem szégyenem, de büszkeségem.

— Adja Isten, hogy hitedben ne csalatkozzál!

A mitől féltém. bekövetkezett. Mikszics Lázár nagy haragra gyulladt, mikor megtudta a főhadnagy szándékát s a leghatározottabban tiltakozott a házasság ellen. Kijelentette, hogy inkább megöli leányát, semhogy magyar embernek legyen a felesége. Ez meggyalázása lenne az ő egész politikai multjának. Elhatározását meg nem másította: kiadta utját a főhadnagynak. Nem használt se könyörgés, se fenyegetődés. Hiába folytak Zlaticza könnyei.

Mikor látta, hogy szándékától nem tudja eltántorítani a leányt, hidegvíz-gyógyintézetbe vitte s ott tartotta egész a nyár végéig. Barátom mindent elkövetett, minden követ megmozgatott a szegény leány kiszabadítására, de minden kísérlete eredménytelen maradt. Mikszics Lázárnak hatalmasabb konexiói voltak, mint neki, s így azt is kivitte, hogy egy szép napon elhelyezték Zágrábból, valahova Erdélybe, a világ végére.

Könnyezve bucsuzott el tőlem. Bucsuzásakor megesküdött, hogy nem mond le Zlaticzáról. Ez még tavasszal történt. Azóta hetenkint felkeres soraival, s ezekből azt látom,

megtagnadni, akiknél eddig adósok nem voltak.

A megélhetési viszonyok egyre súlyosbodnak; drágul a nyersanyag, drágul a munkaerő. Itt az ideje, hogy az iparos is, a kereskedő is gondoskodjék a maga jövőjéről, ha elpusztulni nem akar.

Egy bajai kereskedő.

Farsang.

A bajai Kereskedő Ifjak Egyletének Cabaret-estéje.

Régi dolog, hogy a legnagyobb dolog is közömbössé válik reánk nézve, ha azzal ismételtelen találkozunk. A miloi Vénusz, mely állítólag a világ legremekebb művészeti alkotása, különösebb hatást nem tehet a szemlélőre, ha azt sokszor láttuk. Innen van az, hogy az emberek mindig új és új dolgot igyekeznek produkálni, sőt mi több: új irányzatot teremteni, hogy az újdonság ingerét annál inkább felkölteni tudják. Így született meg a szecessziós irányzat a művészetben. Mindenki tudja, hogy a tiszta ég kék, a pázsit meg a fa lombja zöld, a modern festő azonban füst zöld eget, kék pázsitot s a képére azt mondják, hogy nagyszerű. A szecessziós irányzat a színpadot sem kerülhette el, megajándékozva a világot a cabaret-vel.

Hogy mi az a cabaret? Definiálni nagyon bajos, sőt majdnem lehetetlen. Annyi bizonyos, hogy a cabaret-előadáshoz több művész szükséges, kik aztán amolyan művészeti karikatúrát produkálnak. De ez a definíció sem helyes, mert lehetnek a cabaret-ban művészi szempontból értékes számok is, mint ezen az estén is tapasztaltuk.

A bajai Kereskedő Ifjak Egylete is cabaret-előadást rendezett e hó 19-én s mondhatjuk,

hogy szegény szerencsétlen még mindig reménykedik. Bizonyos pedig, hogy hiába. Mikszics nem fog engedni soha s így Isten tudja csak, mi történik velük.

Ez Zlaticza története.

Most már érteni fogod azokat, amiket láttál és hallottál.

Egyet-mást szerettem volna még kérdezni barátomtól, a vártakommandáns azonban hozzá lépett s figyelmeztette:

— Önkéntes úron van a sor, mindjárt két óra. Készülődjék fel, hogy felváltsa az utcán az őrt.

Engedelmeskedett a parancsnak. Felkészülődött s miután kezét fogott velem, eltávozott.

Nekem egy ideig még fejemben járt a szép Zlatica históriája, de azután elnyomott a buzgóság. Elaludtam a kemény padon s csak reggel ébredtem fel, mikor a vártakommandans felrázott, hogy készülődjem fel, mert indulunk a kaszárnyába, vége a vártának.

Azóta hat esztendő telt el. Más városban más emberek, más viszonyok között egészen megfélemedtem a szép Zlaticáról s szomorú történetéről. A nyáron aztán véletlen megtudtam a történet folytatását.

A Balaton mellett töltöttem néhány napot. Elnézegettem a nagy tó tengerzöld vizét, a tihanyi apátság kéttornyu templomát, a Csobáncz romkoszoruzta ormát. Gyönyörű nyári este volt. A part fái fürödtek a lemenő nap arany fényében.

Itt talákoztam barátommal, egykori katonapajtásommal. Azóta családot alapított és ügyvédkedik a horvát fővárosban. Megörültünk a viszontlátásnak, s felelevenítettük a múltnak emlékeit, a katonaesztendőt. Séta közben hir-

hogy a Nemzeti termét zsúfolásig megtöltő közönség, ember-emlékezet óta nem mulatott olyan jól, mint ezzel az alkalommal. Sietünk kijelenteni, hogy a közreműködő művészek közül első sorban Ledofszky Gizellát, a Nép-színház primadonnáját illeti meg az elismerés pálmája, a ki *Vig özvegy »Vilja-dalával«* Tarnay Ninon-dalaival, a *Valse amoureuse* és néhány szép, cigányzenekar mellett előadott magyar népdallal fenomenális tetszést aratott. Ledofszky Gizella mellett méltán foglalt helyet Markovics Margit, színházlátogató közönségünk kedvence, ki az *Egy boldogtalan asszony* c. bájos monolog előadásával szintén viharos tetszést aratott. Ki nem fogyott a közönség a kacagásból, mikor Tollagi Adolf lépett a dobogóra, hogy elmondjon néhány »színházi intimitást,« vagy később, amikor kuplé-zsánerű magyar dalokat, illetőleg egy opera-áriát »à la Vizváry« előadott. Frázis nélkül illeti meg Róna konzervatóriumi növendéket a tehetséges kezdő elnevezés, mert szép, tiszta baritonja még sok zajos sikert fog hozni neki. A »jól fésült« Lincz Jenő igen ügyes zongora-kísérőnek bizonyult, a szólóinál azonban a pedálnak jutott a fő-szerep. A hangversenyt reggelig tartó kedélyes táncmulatság követte.

Tihamér.

HIREK.

Közgyűlés. A »Bajai Kereskedelmi és Iparbank« f. évi február hó 12-én délután 4 órakor az intézet helyiségében tartja rendes közgyűlését.

Szabadelőadás. A kath. Legényletben f. hó 27-én szabadelőadás lesz a következő műsorral: 1. Az anya fájdalma. Szavalja: Hegyi Endre. 2. »Kevlaari búcsú.« Szavalja: Gáspár Ödön. 3. Az olvasmányokról. Értekezik: Dr. Dombi Márk tanár. 4. Szerelmes a

telen megállott, megragadta karomat s így szólott hozzám:

— Emlékszel-e még Zlaticára? Mikszics Lázár leányára?

— Hogyne, hogyne! De mondd, mi történt a szegény leánnyal s barátoddal a főhadnaggyal?

— Különös a folytatása a történetnek, választott miközben tovább sétálgattunk. Valóságosan regénybe illő. Ha nem tudnám, hogy valójában megtörtént, magam is azt hinném, hogy valamelyik regényíró fantáziájának szüleménye.

Hogyan történt, hogyan nem, de úgy történt, hogy az öreg Mikszics még abban az esztendőben megismerkedett egy özvegy asszonnyal. Szép fiatal magyar menyecskével, özvegyével egy zalamegyei földbirtokosnak. Hogy esett, hogy nem, de megesett, hogy Mikszics Lázár beleszeretett az özvegybe. Kemény és nagy harcot vívott önmagával s az eredmény az lett, hogy feleségül vette az özvegyet. Szerelme győzött elfogult gyűlölete felett. Nem állott tovább utjában leánya boldogságának sem, feleségül adta ahhoz, akiért annyit szenvedett: a főhadnaggyhoz.

Elbeszélését hirtelen megszakította: fiatal pár közeledett felénk. Ragyogó szépségű fiatal asszony arcáról leragyogott a csendes boldogság. Karját férje karjába fűzte. Daliás termetű, energikus arcvonású barna fiatal ember. Az asszonyka gyengéden hozzája simul s arcába tekintve, mosolyogva beszélgetett.

Meglepetten megállottam s majdnem felkiáltottam:

— Zlatica, Mikszics Lázár leánya!

Bob. Isteni szikra. Nincs egy csepp se. Kuplék. Énekli: László Károly. Zongorán kíséri: Ziech Henrik. 5. A nyugat-európai ember. Monolog. Előadja: Farkas Ödön.

Megfagyott az országuton. Góliáth István harmincnyolc esztendőes rémi szabó-mester, öt kis gyermek apja, kik közül a legfiatalabb alig kéthetes, hétfőn gyalogszerrel Baja felé igyekezett. Csávolyt elhagyva két csávolyi ember szegődött mellé, akik szintén Baja-felé tartottak. Góliáth egy ideig velők gyalogolt, minthogy azonban gyenge szervezetű ember volt, nem birt ezekkel lépést tartani, elmaradt tőlük. Délután öt óra felé Furo Lajos földbirtokos kocsisa Hauser Péter csávolyi bíró tanácsa közelében egy emberi alakot látott összezsugorodott helyzetben, mozdulatlanul. Rosszat sejtve, leugrott a kocsiról, hogy a szerencsétlennek esetleg segítségére legyen, de bizony, a segítség már későn jött. A szegény Góliáth feküdt ott megfagyva, meredten. Azonnal pokrócokba csavarták s beszállították Hauser Péter bíró lakására, hol a bíró és Hallósy Elemér gyógyszerész segítségével mindent elkövettek, hogy a boldogtalan életre keltsék. Bár még volt benne élet, minden igyekezetük hiába valónak bizonyult. Este hét óra felé kiszenvedett. A boldogtalan özvegy öt kis gyermekével a legnagyobb nyomornak néz elébe.

Közgyűlés. A bajai Róm. Kath. Legényegylet 1907. évi január hó 27-én délután 3 órakor az egyleti házban rendes évi közgyűlést tartja, melyre a nevezett egylet összes tagjait tisztelettel meghívja az egyleti előljáróság. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Pénztáros és könyvtárnok évi jelentése. 3. A világi elnök és másodelnök választása. 4. A választmányi tagok megválasztása. 5. Egyéb indítványok.

Megsemmisített ítélet. Lusztig Ignác volt bajai kereskedő néhány évvel ezelőtt csődbe jutott. A hitelezők azonban nem léphettek fel ellene, mert a csőd megnyitása után Lusztig gyengeelméjűnek tetette magát s hosszabb ideig megfigyelés alatt állott a szegedi kórházban. Harmadéve pedig fia, Lusztig Zoltán nyitott üzletet városunkban s nemsokára ez is csődbe került. A hitelezők megtudták, hogy Lusztig Zoltán a kórházból időközben kikerült apjával egyetértve tömeges árut rejtett el s úgy a fiu, mint az apa ellen bűnvádi feljelentést adtak be csalárd bukás büntette miatt. A szabadkai törvényszék Lusztig Zoltánt 8 hónapi, Lusztig Ignácot pedig egy évi börtönre ítélte. A kir. ítélőtábla a fiu büntetését hat hónapi, az apáét pedig hét hónapi börtönre szállította le. A kir. Kuria a napokban tárgyalta ez ügyet s megsemmisítette mindkét alsóbíróság ítéletét. Utasította egyben a szegedi táblát, hogy vizsgálja át az alsóbíróságnak a passzívák összeállítására és Lusztig Ignác vádlott gyengeelméjűségére vonatkozó iratait és azután hozzon újabb ítéletet.

A „bajai róm. kath. Legényegylet“ 1907. február hó 10-én (vasárnap) a Bárány Szálloda nagytermében színelőadással egybekötött jótékonycélu zártkörű táncvigalmat rendez, melyre a közönséget tisztelettel meghívja az egyleti elöljáróság. — Kezdeté este 8 órakor. Belépti-jegyek előreváltva az első 5 számozott sorban 2 korona, a következő 5 sorban 1 kor. 60 fillér, a többi számozott sorban 1 korona 20 fillér. Földszinti állóhely 1 kor. Karzati jegy 60 fill. Az esti pénztárnál bármely hely 40 fill.-rel több. Jegyek előre válthatók: Eckert Antal úr üzletében és az egyházi elnöknel. Felülfizetéseket hálával fogadnak és hirlapilag nyugtáznak. A meghívó kívánatra előmutatandó. Ha valaki meghívót

nem kap és erre igényt tart, forduljon az egyleti Elüljáróságához. (Naponkint este együtt van az egyleti házban, Szent Antal-utca.) Főpróba 8-án pénteken este 8 órakor, amelyre csak 20 filléres belépő-jegygyel lehet bemenni. Színre kerül: »Liliomfi« eredeti vigjáték. Nép-dalokkal, zenével három felvonásban. Irta: Szigligeti Ede. Személyek: Szilvai professor, Eckert Gyula úr. Camilla, Weress Ilona úrnő. Mariska növendéke, árva, Gaali Irmuska k. a. Liliomfi, László Károly úr. Szellemfi, Hegyi Endre úr. Schwartz pesti fogadós, Horvát Béla úr. Adolf fia, Wagner Kálmán úr. Kányai telegdi fogadós, Bogdány Mihály úr. Erzsi leánya, Loób Matildka k. a. Gyuri pinczér, Hinterreiter László úr. Szolgáló Kányainál. * * * Szomszédasszony, Balázs Juliska k. a. Cseléd Camillánál * * * Pandurok, Scheilinger József úr és Otta Dezső úr. Úrfi * * * Legény * * * Vendégek. Történik az első felvonás Kolozsvárott, a másik kettő Telegden. — Tánc kivilágos virradtig.

Felülfizetések a »Kereskedő Ifjak Egylete« által f. hó 19-én rendezett művész-estélyen. Deutsch Mátyás 40 kor. Dr. Monostori Gyula, Dr. Rajk Aladár, Rácz József zenekara, Székely Leó, Schön Géza 10—10 kor. Pollák Bernát, Reich Zsigmond 6—6 kor. Grünhut Jakab, Dr. Kelemen József, Pollák Ernő, özv. Reich Bernátné, Reich Gyula, Reich Ignác, Reich Vilmos, Reich Vidor, Salló László, Szász János, Vécsei Zoltán (Érsek-Csanád) 5—5 kor. Fischer Béla, Grünhut Miksa, Marosi Jakab, Rosenberg Jakab, Szalai Andor, Weinberger Ödön 4—4 kor. Diamant Lajos, Dick Lipót, Fleischmann Manó, Heisler Lipót (Nádudvar), Klein Sándor 3—3 kor. Balassa Jenő, Balassa Oszkár. Dávid Jakab, Dr. Fischer Jákó, Goldberger Mihály, Guttmann Jakab (Báta), Heks Gábor, Kazal József, Klauber Salamon, Krauzer József, Dr. Nemes József, Reiter Jakab, dr. Reiter Emil, Rosenberg és Benedek, Salamon Sándor, Spitzer Sándor, Dr. Szirmai Vidor, Szabó Lajos, Scheer Adolf, Steiner Jenő, Schwarcz Lipót, Schäffer Gyula, Strausz Zsigmond (Bécs), Taussig Jakab, Trafikant Vilmos, Tinusz Károly, Dr. Valentin Emil, Wellisch Géza, Wechsel és Steiner (Bécs), Weisz Gerson (Budapest), Weinberger Jakab, Zahn E. (Leipzig), Zwilling Arnold 2—2 kor. Denneberg Jenő, Farkas Pál, Löwenstein Sándor, Lusztig Ignác, Kazinczi Lipót, Podvinecz Samu, Prager Izidor, Rehák György, Sugár Soma, Schlieszer Mór, Wiesel Ármán, Wiesel Áron 1—1 kor. Összes bevétel 1236 kor. 50 fill., összes kiadás 1118 kor. 36 fill., tiszta jövedelem 118 kor. 14 fill. Fogadják a nemesszivű adakozók az Egyesület hálás köszönetét. A választmány.

Gräff Nikáz az iparosok érdekében. Gräff Nikáz Bácsbodrog vm. tanfelügyelője fontos előterjesztést tett a közoktatásügyi miniszteriumhoz. Tapasztalata szerint ugyanis az iparos tanoncok nagyobb része analfabéta. Szükségesnek tartaná tehát, hogy az ipartörvény revíziója alkalmával törvénybe iktatnák, hogy ezentul csak legalább 6 elemi osztályt végzett tanulók vétethessenek fel iparos tanoncoknak. A miniszter leiratban értesítette a tanfelügyelőt, hogy javaslatát a törvény revíziójánál okvetlenül figyelembe veendi.

Rablás. Szabó István mélykúti földmives a napokban Kis Miklós sátorcigány kocsján hazament. Utközben a cigány megtámadta, össze-vissza szurkálta s azután elvette tőle 600 koronáját. Szabó vértől borítva vánszorogott vissza Bácsalmásra, ahol az esetről jelentést tett. A rablót letartóztatták.

Közismert tény, hogy a dadogók, főleg ha izgatottak, nem képesek egy szót sem ki-ejteni. Ilyenkor legegyszerűbben olyformán segít magán az ember, ha a dadogót felszólitja, hogy énekelve mondja el amit mondani akar. Tragikomikus hasonló eset történt a minap egyik tiszaparti községben. Az ottani gyógyszerész Eszter nevű 7 éves lánykaja anyja engedelmével felment a padlásra a ruhát felagató cseléddel. Egyszerre beront a 9 éves Pistika s elrémült arccal mondaná hatudná — mert dadogó, hogy: Le . . . le . . . le . . . e . . . e . . . sett a . . . a . . . az Esz . . . esz . . . esz . . . Jézus, Mária! kiált az anyja, abban az ijedelemben, hogy Eszterke leesett a padlásról. Rohan az udvarra, de nem látja Eszterkét, visszaszalad a szobába s kérdi Pistikát: hová esett, hová, hol van. De Pistika csak hebeg, míg végre rászól az anyja: énekelj amit mondani akasz, és Pistika vigan éneklé az »uram, uram, bíró uram, kendet arra kérem« dallamára: Leesett az Esterházy cognac az állványról! . . .

Szerencsétlenség a baja—zombor—ujvidéki vasuton. A napokban halálos végű szerencsétlenség történt a baja-ujvidéki vasuton. Mikor a vonat beérkezett az ujvidéki állomásra, meglepetést keltett, hogy Mikla István kalauz nem érkezett meg a vonattal. Megállapították, hogy a futaki állomáson még teljesítette szolgálatát. Az ujvidéki főnökség azután kérdést intézett a Chottek pusztai állomáshoz, a honnan rögtön kimentek a pályatest megvizsgálására. Meg is találták a szerencsétlen kalauzt a vasúti sínek mellett holtan. Halálát a fején látható hatalmas ütés okozta. Valószínű, hogy a régi kifelé nyíló, folyosótlan kupék egyikének feljáromjáról lecsúszott s fejével neki esett valamelyik sürgönyoszlopnak. A szerencsétlen kalauz alig pár napja kezdte meg szolgálatát.

Halálos szerencsétlenség a vadászaton. Mint lapunknak írják, megrendítő szerencsétlenség történt a napokban Bajmokon. Budanovics János és Basity Pál jómódu gazdák kimentek szánon a határba vadászni. Kifelé menet történt, hogy amint Budanovics egy lelőtt nyulért leugrott, töltött fegyverét az ülés mögé a szánba dobta. A fegyver — ravasza fel lévén huzva — elsült s a golyó Basity hátába furódott, hátgerincét teljesen szétronsolva. A szerencsétlenül járt embert megrémült társa rögtön a faluba szállította, de már későn, mivel Basity utközben kiszenvedett. Mindkettőjük iránt a részvét általános.

A belügyminiszter az alkohol ellen. A belügyminiszterium felhívta a kórházak igazgatóságait, hogy a belügyminiszterium közegészségügyi osztályához jelentést terjeszsenek föl a kórházak alkoholfogyasztásáról. A rendelet megemlíti, hogy a kórházak a

beteg étkezéséhez sok helyen rendszeresen szeszes italokat adnak, holott számos külföldi intézetben az alkohol, mint tápszer egyáltalában nem, csakis mint gyógyszer kerül alkalmazásra. Az eredmény pedig ezen intézetekben nemcsak, hogy nem rosszabb, hanem sok tekintetben kedvezőbb a többiekénél.

Csalódás. Néhány hónappal ezelőtt vette Kanizsai István dunaegyházi illetőségű 21 éves magyar ifju kezébe a vándor botot, hogy elhagyja szülőházát, édes anyaföldjét s vándoroljon abba a szép országba, hol mint már sokszor megálmodta, aranymezők s hegyek várják. A napokban érkezett ismét haza. De nem aranyakkal, hanem agyongyötörve, megtörve, elcsigázva s lerongyolódva. Mint elbeszélte innen egyenesen New-Yorkba ment társaival, hol csakhamar keserű csalódás várt rájuk. — Nemhogy aranyat, de munkát sem találtak sehol, mert amerikai munkások úgy szervezkednek, hogy lehetetlenné teszik a bevándoroltaknak a megélhetést. Több havi keserves és nyomoruságos vándorlás után, végre sikerült neki éhesen és rongyosan egy hajóra kapni s megtakarított pénze roncsaival abból a csunya országból vissza hajókázni s Fiuméig eljutni. Onnan, mivel vonatra már nem telt, hiszen egy krajcárja sem volt, gyalog kellett jönnie, az uton sokat küzdve éhséggel, szomjúsággal. Belátta most már ő is szegény, hogy bizony csak, mindenhol jó, de legjobb itthon.

Ha a gyermekek köhögnek, bükkfakátrány-preparatumot adjunk nekik. Mivel azonban a legtöbb ily preparatum bizonytalan összeállítású és nem méregtelen, de még undorító izü is, »Sirolin-Roche«-t használjunk, mely vízben könnyen olvad és mindig egyforma összetételű, nem izgat és kellemes ízzel bír. Gyógyszertárakban kapható.

Kétségbeejtő számok. A mult 1906. év január 1-től szept. 30-ig 197,510 magyar honos vándorolt ki, hogy új hazát keressenek a messze idegenben. Valóban mélyen elsomorító tény, valóságos országos csapás, mely annál kétségbeejtőbb, mivel az egyre emelkedő kivándorlás megakadályozására, csökkentésére még mindig késik, távol messzeségben van a gyógyszer. Itt a legfőbb ideje, hogy a panaszok, tanácskozások és szóbeszéd eredménytelenségét a komoly tett és cselekvés sikere váltsa fel!

Nagy idők tanuja. Temerinben Kohn Salamonné szül. Steinitz Rebeka 104 éves korában meghalt. Mint 7 éves kis leányka szemtanuja volt annak, midőn Napoleon 1809-ben Győrben volt s 1812-ben mint korcsmáros leány a korcsmájukban látta a szétvert francia hadseregnek Győrbe is menekült katonáit.

Megfagyott. Zsuszka István regőcei lakós drágán fizette meg a jókedvét. Valami utszéli csárdában vigan mutatott, aztán hazafelé indult. Persze alaposan felöntött a garatra és gyalogszerrel vágott neki az országutnak. Amint ott botorkált, megbotlott és belebukott egy árokba, ahol nyomban el is aludt, de többé fel sem ébredt. Megdermedten, megfagyva, holtan találták meg másnap reggel az arra járó emberek.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálunk, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi receptre a gyógyszertárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

Iparkiállítás Ujverbáson. A 3 hónap előtt alakult Uj- és Óverbázi iparossegéd egyesület azzal adja legszebb bizonyosságát életképességéről, hogy f. évi április 15-től május 1-ig iparkiállítást rendez Ujverbáson, amelyen csak a minden szakmabeli iparossegédek vehetnek részt önkészítette tárgyakkal.

A gazda és a munkás. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter falragaszokon figyelmeztetést intézett a munkásokhoz, hogy idejében kössék meg az aratási szerződéseket, mert különben nagy károkat fognak szenvedni. A miniszter azzal végzi figyelmeztetését, hogy a munkásnak és gazdának meg kell egymást érteniök.

A topolyaiak polgáriskolát kérnek. Topolya község a napokban küldöttséget menteszt gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszterhez, amely arra kéri a minisztert, hogy Topolyán polgári iskolát állítson fel. A küldöttséget dr. Balogh Ernő országgyűlési képviselő vezeti a miniszterhez.

Karcolat.

Vasúti szerencsétlenség Szentistvánon.

Egy budapesti könyvnyomtatásban olvastuk, hogy a baja-bátaszéki vasúti hidépítésnek máris áldozata van. Annak a kis vasútnak a mozdonya, mely építési anyagok szállítása végett készült, majd elgázolt egy szentistváni embert. Tóbiásunk meglátogatta a városi kórházban a majdelgázolás folytán súlyosan sérült polgárt és meginterjúvolta.

Tóbiás. (Részvétellel.) Jónapot, szegény barátom! Hogy van?

Az áldozat. (Móhón.) Hozott egy kis bort? Nem, ugy-e? Hát akkor mi a fenét akar itt? Maga is olyan mint a doktorok. Képesek meggyilkolni az embert.

Tóbiás. Úgy látszik jobban van már barátom, hogy már bort is kíván.

Az áldozat. (Eszeveszett kacagásba kezd.) Már minthogy én — már kívánom a bort...! Mikor nem kívántam? De ezek a doktorok... ezek meggyilkolják az embert; egy huncut csöppet sem adnak inni.

Tóbiás. Túrtörtztesse magát barátom. Tudja, én nem azért jöttem, hogy önt felizgassam, hanem, hogy meginterjúvoljam.

Az áldozat. (Ijedten ugrik fel.) Az istenért, mit akar velem? (Sirva) Hagyjon nekem békét; eleget szenvedtem akkor, amikor kipumpálták gyomromból azt a négy liter bort, amit a Gódárnál beszédtem. Csak arra vagyok kíváncsi, megadják-e majd az árát? Ne, ne bántson uram, ne bántson azzal a... azzal a... hogy is tetszett mondani?

Tóbiás. Ön egy kis tévedésben látszik leledzeni. Ön összetéveszti az allegóriát a filagóriával, mint a bajai rendőrkapitányság összetévesztette a »cabaret«-t a »panamával.« Az interjúvolás nem operációt jelent, hanem...

Az áldozat. (Fellélegzik.) Hát mit?

Tóbiás. Én ujságíró vagyok s szeretnék részleteket tudni arról a vasúti szerencsétlenségről, amelynek ön a boldogtalan áldozata.

Az áldozat. Vasúti szerencsétlenség? (Gondolkozik, majd hirtelen a homlokára csap.) Az ám ni! Már eszembe jutott. Hát kérem, vasárnap délután, mint mondtam, négy liter bort szedtem be a Gódárnál, ahonnan aztán, persze pityókos állapotban, hazafelé igyekeztem. Ugy reggelre járhatott már az idő, amikor a pesti-utat átszelő kis-vasút vágányaihoz értem. Itt történt a szerencsétlenség.

Tóbiás. Pardon, hogy közbevárok. Csengery főmérnök, akit szintén meginterjúvoltam, azt

mondja, hogy a mozdony még ki se mozdult a fűtőházból.

Az áldozat. Bánja a fene azt a mozdonyt! Tudom én, hogy nem mozdult ki, de kimozdulhatott volna. Most képzelje, uram; én a sineken megbotlottam s nem tudtam fölkelni. Mi történt volna, ha a mozdony történetesen kimozdul. Engem agyonnyomozott volna, az bizonyos.

Tóbiás. Ergo nem történt szerencsétlenség.

Az áldozat. Dehogy nem! Engem félig megfagyva összeszedtek, behoztak a kórházba és kimosták a bortul a gyomromat. Hát ez nem szerencsétlenség? Amint kieresztenek, rögtön táviratozok Kossuthnak, hogy szüntesse be a vasútépítést.

Szerkesztői üzenetek.

„Hiába igyekszem felejteni képed.” Nem közölhető. Hibásan van felépitve az egész. Mintha csak azért íródott volna meg, hogy az Ön boldogtalanságát a nagy nyilvánosság előtt elpanaszolja. Ön azt mondja, hogy boldog még sohasem volt. Ez mese! Ha ez igaz volna, ma azt sem tudná, hogy tulajdonképpen boldogtalan. Ha volna ilyen ember a világon, az épen olyan közömbös lenne a boldogtalansága iránt, mint a boldog ember a boldogságával szemben, — ha hébe-korba — az Ön stílusával írva — „egy-egy jótékony zivatar nem vonulna végig boldogsága tiszta, kéklő egén.” A költő is ennek a felfogásnak ad igazat, amikor azt mondja, hogy

„Fájdalom a boldogságnak
Egyik alkatrésze.”

Hanem egy nagyon szép részletet is olvastunk a beküldött munkában. Azt, ahol ideáljáról így ír: „Ha a szemébe nézsz, azt hiszed, hogy villámlott; ha hajfürteire tekintesz, azt hiszed, hogy éjfél van; ha ajkait mosolyogni látod, azt hiszed, hogy a nap sütött ki.” Hát ez csakugyan nagyon szépen van megírva, csak az a kár, hogy mi már olvastuk ugyanezt Jókainak a „Jedikulai rab” című elbeszélésében. Tudunk egy esetet, amikor a fiatal szerelmes levelet írt az ideáljának s minthogy a maga fejétől nem tellett volna valami okos dolog, egyszerűen leírta Petőfi-nek „Szeretlek kedvesem, szeretlek tégedet” kezdetű gyönyörű versét. A leányka boldog volt — de csak addig, míg valaki fel nem világosította, hogy itt egy kis pia fraus-szal áll szemközt. Aztán kikacagta az imádót. Ön is így járhat.

n. m. Az érintett ügyet megemlítettük az illetőnek, azt vettük azonban észre, hogy a *naivitást* sem ön, sem más, belőle kiirtani nem fogja soha. Ő már ebben a betegségben fog meghalni.

Figyelő. A kérdéses dolgot karcolatformában tárgyaljuk.

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

NYILT TÉR

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A legelőkelőbb orvostanárok által ajánlott és a kiállításon aranyérmekkel és díszoklevelekkel kitüntetett

Eszterházy cognac

mely

a közönség kedvenc itala mindenütt kapható.

Központi iroda:

Gróf Eszterházy Géza-féle
cognacgyár

Budapest, V. kerület, Nádor-
utca 16.

Két elegánsan butorozott
utcza szoba
esetleg teljes ellátással

kiadó

Árpád-utca 26-ik szám alatt.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Halász Béla utóda cég

ajánlja dúsan felszerelt raktárát
mindennemű különlegességekben

nemez és selyem kalapokban,

selyem és szövet sapkákban.

Egyedüli elárusítója a következő legelőkelőbb kalapgyárosoknak:

Quentzer Testvérek

cs. és k. kamarai szállítók,

Ita I. Heinrich,

Pless Vilmos,

Pelikan és Gyukits

cs. és kir. udvari kalapgyárosok,
valamint a világhírű

Albertini E. cégnek.

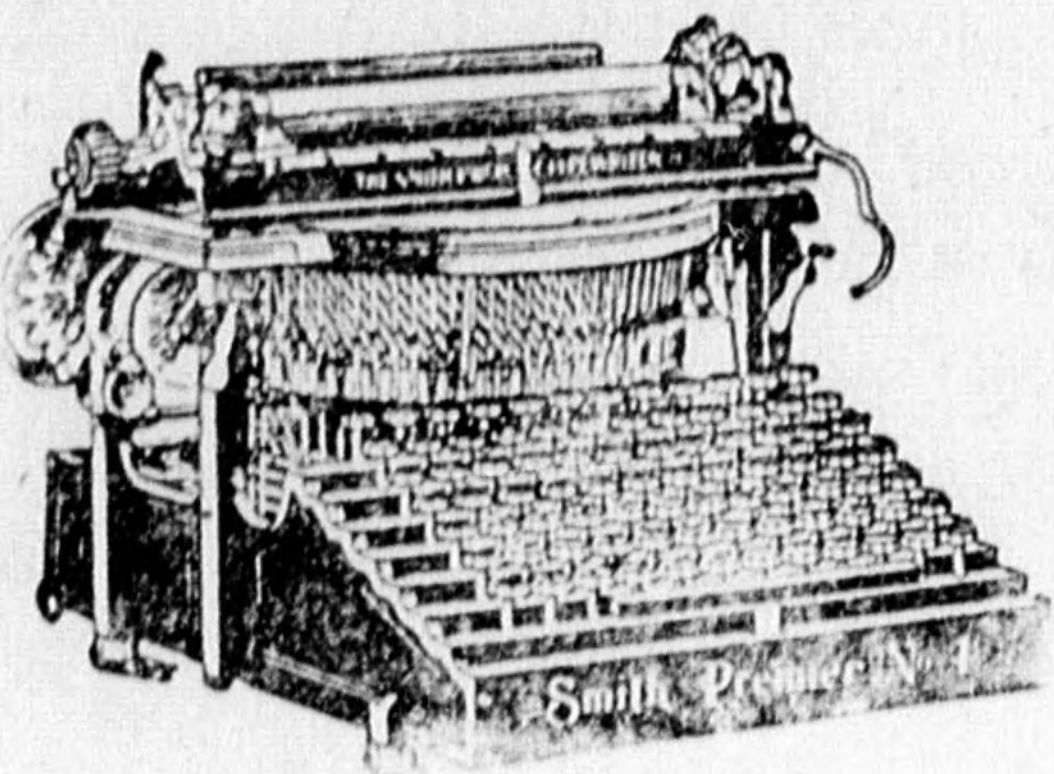

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

A világ legjobb

IRÓGÉPEI

Ez amerikai SMITH—PREMIER-féle, automatikus betűtisztító készülékkel és legújabbán háromszínű (viola, piros és fekete) festékszalaggal ellátott, tiszta acélból készült írógépek.

Ezen gépek egyedüli elárúsítója Baja város és környékére

IFJ. WAGNER ANTAL

könyvkereskedő, ki készséggel bocsájtja gépeit 2—3 heti próbaidőre az érdeklődők rendelkezésére.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható

az ország minden

különlegességi árudájában.

TELEFON SZÁM 36.

IFJ. WAGNER ANTAL

KÖNYV-, ZENEMŰ ÉS PAPIRKE-
RESKEDÉS. ZONGORA RAKTÁR.

AMATŐR FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK
ÉS FELSZERELÉSEK RAKTÁRA.

A „Bajai Független Ujság“ kiadóhivatala.

LEGFINOMABB MAGYARGYÁRTÁSÚ

LEVÉLPAPIROSOK:

**RÁKÓCZI, ADRIA,
EMKE.**